

पञ्चसु संवत्सरेषु अनुष्ठानं प्रशंसति । “पञ्चशारदीयो वा एष यज्ञः । आपञ्चमात् पुरुषादन्नमत्ति । य एतेन यजते । य उ चैनमेवं वेद” इति । स्वात्मानमारभ्य पुत्रपौत्रादि-द्वारा यः ‘पञ्चमः’ ‘पुरुषः’, तत्पर्यन्तं सर्वेषाम् ‘अन्नसमृद्धि-’ भवति ॥

सप्तदशं स्तोमावसानं प्रशंसति । “सप्तदशं स्तोमा नाति-यन्ति । सप्तदशः प्रजापतिः । प्रजापतेरेव नैति” [३] इति । प्रजापतेः शकाशात् नातिगच्छतीत्यर्थः ॥

अत्र मीमांसा, एकादशाध्यायस्य द्वितीयपादे चिन्तितम् ।

उत्तोत्सर्गे किमुत्कर्षस्त्यागो वाद्योऽत्र पूर्ववत् ।

अन्वहचित्वयोरुत्तमाहपञ्चत्वयोर्विधौ ॥

वाक्यभेदाद्विशिष्टानामन्येषां कर्मणां विधिः ।

तस्मादारण्यवच्छेषत्याग उत्सर्ग इव्यताम् ॥

अस्यहीनेषु पञ्चशारदीयनामकः कश्चित् सवविशेषः प-ञ्चाहः पञ्चसु संवत्सरेषु अनुष्ठेयः, तत्र प्रथमे संवत्सरे विशाखा-नक्षत्रयुक्तायाममावास्यायां सप्तदश स्त्रीपशवः सप्तदशोक्षाणश्च विहिताः, तेषु सर्वेषु पर्याग्निकृतेषु प्रोक्षितेषु सत्सु स्त्रीपशूना-मालम्भं पुरुषपशूनामुत्सर्गश्चाम्नाय पुनर्द्वितीये तृतीयचतुर्थे संवत्सरे तथैवानुष्ठानमाम्नाय पञ्चादिदमाम्नातम्, त्रींस्त्रीनि-त्येकैकस्मिन्नहनि आलभेरन् पञ्चोत्तमेऽहनीति । तत्र वत्सर-चतुष्टयगतासु चतुर्व्यमावास्यासु योऽयं पुरुषपशूनामुक्षणा-मुत्सर्गः तत्र तत्कर्मशेषत्यागो न भवति, किन्तु उत्कर्षः । कुतः,